

**Az MTA Biológiai Tudományok Osztályának állásfoglalása az Ukrajna területén
fennálló fegyveres konfliktusra tekintettel kihirdetett veszélyhelyzeti rendeletek törvényi
szintre emeléséről szóló T/11681. törvényjavaslat 186-188. §-airól.**

A kormány 2025.04.22-én benyújtott T/11681 számú törvényjavaslatának 186-188§-a változtatásokat javasol az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény szövegében. Ennek értelmében a tarvágás alkalmazásának bővítésére kerülhet sor őshonos fafajú, elsődlegesen természetvédelmi rendeltetésű erdeinkben.

Az MTA Biológiai Osztályának álláspontja, hogy amennyiben természetvédelmi és Natura 2000 elődleges rendeltetésű, őshonos fafajú erdeinkben gazdasági hasznosítás zajlik, akkor az csak ökológiailag fenntartható erdőgazdálkodás keretében történjen. Az erdőgazdálkodás szabályozását ezért csak ennek előmozdítása érdekében lehet változtatni. Ez alapvetően olyan gazdálkodási módokat jelent, amelyek a faanyagtermelés mellett fenntartják az erdei ökoszisztéma integritását, biztosítják az erdők ökoszisztéma szolgáltatásait, megőrzik az erdei biodiverzitást, fenntartják az erdők stabilitását és alkalmazkodó képességét. Ezt leginkább a folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok (örökerdő és átmeneti üzemmód) keretében lehet biztosítani, amely során a faanyagtermelés mellett a védelmi funkciókat is integrálják a gazdálkodásba (kíméleti területek, holtfa, habitatfák visszahagyása, elegyesség, cserjeszint kímélete, változatos korszerkezet). A vágásos üzemmód bizonyos típusai (szálalóvágás, fokozatos felújító vágás) keretében ezek a célok még megvalósíthatók, de a tarvágás alapvetően nem tekinthető ökológiailag fenntartható gazdálkodási módnak.

Számos kutatás bizonyítja, hogy a tarvágások kedvezőtlen termőhelyi viszonyokat hoznak létre, megbontják az erdei mikroklímát, csökkentik az erdős táj klímakiegyenlítő hatását, kedvezőtlenül hatnak a talajviszonyokra, megváltoztatják az erdei életközösségeket. Ezen kedvezőtlen hatások egy része tartósan megmarad, még évszázadok múlva is kimutatható. Mivel a törvényjavaslat kiterjeszti a tarvágás alkalmazásának lehetőségeit a védett és magas természeti értékkel bíró erdőkben, ezért nem segíti elő a természetvédelmi rendeltetés megvalósulását, az erdők fenntartható használatát.

A törvényjavaslatban kiterjesztett sarjzartás alkalmazásának lehet természetvédelmi szempontból létjogosultsága, de a védett erdőkben ezt sem a tarvágás keretében kell megvalósítani. A tarvágás lehetőségének kiterjesztése különösen a síkvidékeken még megtalálható utolsó, védett erdőssztyepp foltjaink esetében jelent fokozott veszélyt. Ezekben az erdőkben nem a tarvágás lehetőségének a bővítése, hanem a gazdasági célú hasznosítás megszüntetése lenne indokolt természetvédelmi erdőkezelés keretében.

A fenti szempontok miatt az MTA Biológiai Tudományok Osztálya a törvénytervezetet nem támogatja.